

18.12.2023

EU's bæredygtighedskrav kan blive klimaaktivisters nye værktøj

EU's rapporteringskrav kan give klimaaktivister og civilsamfund nye muligheder for at holde virksomheder ansvarlige for, hvordan de påvirker både mennesker og miljø.

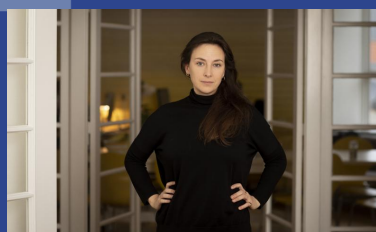
Skrevet af

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

Kontakt

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

For at EU kan indfri sine mål om, at fremtidens vækst skal være grøn, er det nødvendigt, at de europæiske virksomheder følger med og bevæger sig i en mere bæredygtig retning. EU har derfor iværksat et bredt lovgivningsarbejde, der skal sikre, at europæiske virksomheder fremadrettet laver bæredygtighedsstrategier, og at de rapporterer på deres aktiviteter, både når det kommer til klima og miljø, men også social bæredygtighed.

Næste år træder EU's Corporate Sustainability Reporting Directive i kraft, men det er blot ét initiativ i en bredere tendens, der også omfatter blandt andet EU's taksonomi for bæredygtige investeringer og det kommende due-diligence direktiv, som forhandles netop nu.

Forhåbningen fra EU's side er, at de øgede rapporteringskrav på både den finansielle sektor og resten af økonomien vil skubbe på virksomhedernes grønne omstilling, men også at den øgede transparens vil skabe tillid hos investorer, forbrugere og civilsamfund.

Virksomheder skal holdes ansvarlige

I tillæg til tillid understreger Kommissionen dog også, at man med rapporteringskravene tilsigter at give civilsamfundet bedre værktøjer til at holde virksomheder ansvarlige for, hvordan deres aktiviteter påvirker både mennesker og miljø.

Kommissionens direkte henvisning til civilsamfundets muligheder for at holde virksomheder ansvarlige for deres handlinger taler ind i en bredere tendens, hvor borgere og grønne organisationer går rettens vej, når det kommer til at sikre, at virksomheder (og stater) lever op til klima- og miljømålsætninger.

Senest har seks unge portugisere markeret sig ved at lægge sag an ved den Europæiske Menneskerettighedsdomstol mod 32 stater med anklagen om, at staternes manglende klimahandling bryder med deres menneskerettigheder.

Men det er ikke kun stater, der står for skud. Virksomheder bliver også anklaget for ikke at præsentere tilstrækkelige klimaplaner og for at fremsætte urigtige ellers misledende fortællinger om deres bidrag til en grønnere fremtid.

Klimasøgsmål er en etableret og udbredt strategi i USA, men er nu ved at finde indpas i Europa. Særligt ses der udenfor USA en stigning i strategiske klimasøgsmål,

det vil sige søgsmål, hvor anklagerens formål er at skubbe på udviklingen af klimalovgivning, snarere end at søge godtgørelse for at være personligt forurettet.

Søgsmålene har ligeledes udviklet sig fra primært at være rettet mod den fossile sektor til nu at være rettet mod et bredere spænd af industrier fra turisme til fødevarer og modeindustrien.

Nyt værktøj til klimaaktivister

Selvom det måske ikke er det primære formål med den nye lov, skaber EU's krav til virksomheders bæredygtighedsrapportering et værktøj, og det rum for klimasøgsmål de åbner, er med til at sikre, at de forpligtelser, virksomhedsledere har for at sikre virksomhedens finansielle afkast, balanceres med retskrav på også at sikre de klima- og miljømæssige påvirkninger af virksomheders aktiviteter.

Derudover kan klimasøgsmål have en afledt effekt på lovgivning ved, at der her peges på huller i den eksisterende lovgivning, og det derved indikeres, hvor der er behov for mere robuste regler.

Endeligt kan stigningen i klimasøgsmål have en effekt ved, at virksomheder bliver påtvunget at godtgøre deres klimaaktiviteter, og at diskussionen omkring virksomheders mulighed og ansvar for at bistå den grønne omstilling derved trækkes frem på scenen.

Vi går i disse år igennem store klimaomstillinger, og klimasøgsmål bidrager til at trække diskussionen frem om, hvem der er ansvarlig for hvad.

Der er dog en risiko for, at domstolsprøvelser, udover at de er langsommelige og ressourcekrævende for alle involverede, potentielt skaber uforudsigelighed i omstillingen, der bliver præget af de enkelte afgørelser – og virksomheder og stater vil have svært ved at forudsige, hvornår og hvilke søgsmål de eventuelt rammes af. Det er derfor ikke en strategi, der kan stå i stedet for arbejdet for en fortsat lovgivningsmæssig indsats, der sikrer ambitiøse og klare rammer for den grønne omstilling.